

Yleisradio Oy
Ohjelmajohtaja Päivi Kärkkäinen
PL 94
00024 Yleisradio

VIESTINTÄVIRASTON ARVIO POHJAN TÄHDEN ALLA-OHJELMASTA

Asian tausta ja säännökset

Viestintävirasto on saanut yhteydenoton, jonka mukaan Yleisradio Oy on 6.3.2005 lähettänyt TV2:lla kello 18.20 Pohjantähden alla-sarjan jakson Kodinturvaa kaupan, joka sisälsi mainontaa.

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Lain 21 §:n mukaan televisiomainokset on voitava tunnistaa mainoksiksi ja on erotettava muusta ohjelmistosta kuva- tai äänitunnuksella. Säännöksen 5 momentti kieltää piilomainonnan.

Yleisradio Oy:stä annetun lain 12 §:n mukaan yhtiö ei saa lähettää mainontaa televisio-ohjelmistojensa yhteydessä. Viestintävirasto pyysi Yleisradio Oy:ltä selvitystä asiasta sekä näytenuhaa kyseisestä ohjelmasta.

Saadut selvitykset

Yleisradio Oy:n selvityksen mukaan Yleisradio Oy ei ole lähettänyt mainontaa nyt kyseessä olevan ohjelman yhteydessä. Kodinturvaa kaupan tv-dokumentin tarkoitus on kiinnittää huomiota tärkeään yhteiskunnalliseen asiaan; turvabisneksen kasvuun. Turvabisnes kasvaa 11 % vuodessa ja alan liikevaihto on yli miljardi euroa vuodessa. Tarkoitus on asettaa kyseenalaiseksi bisneksen tekeminen ihmisten pelolla ja kertoa kuinka valtavasta ja koko ajan kasvavasta liiketoiminnasta on kyse. Selvityksen mukaan päähenkilöt ja heidän edustamansa firmat on valittu umpimähkään. Tärkeästä yhteiskunnallisesta asiasta ei olisi voinut tehdä tarinamuotoista dokumenttia ilman kahden henkilön valitsemista päähenkilöiksi.

Viestintävirasto on tutustunut Yleisradio Oy:n toimittamaan näytenuhaan kyseisestä ohjelmasta.

Viestintäviraston arvio

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain hallituksen esityksen (HE 34/1998 vp) mukaan piilomainonnalla tarkoitetaan tavarantekijän ja palvelujen tarjoajan tavaroiden, palvelujen, nimen, tavaramerkin tai toiminnan sanallista tai kuvallista esittämistä ohjelmissa, jos lähetystoiminnan harjoittajan tarkoituksena on käyttää kyseistä esittämistä mainostarkoituksessa ja jos esittäminen voi johtaa yleisöä harhaan sen luonteen suhteen. Lain 21 § 5 momentti kieltää piilomainonnan. Hallituksen esityksen mukaan määräys ei kuitenkaan koske tavaroiden tai palvelujen esittelyä silloin, kun tarkoituksena on jakaa yleistä informaatiota tai silloin kun tavaroiden tai palvelujen esittäminen on välttämätöntä ohjelman toteutuksen kannalta.

Viestintävirasto katsoo, että Yleisradio Oy:n tarkoitus ei ole ollut esittää Kodinturvaa kaupan-dokumenttia mainostarkoituksessa vaan jakaa yleistä informaatiota turva-alasta ja sen kasvusta. Tämän vuoksi alalla toimivan yhtiön ja sen työntekijöiden esittäminen ohjelmassa ei ole vastoin televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännöksiä.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Lakimies

Päivi-Maria Virta